

R O M Â N I A
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI – SECȚIA A II-A PENALĂ

Dosar nr. / /
(..... /)

ÎNCHEIERE

Ședința publică din data de **21.06.2022**

Instanța constituită din:

PREȘEDINTE : A.A

JUDECĂTOR : B.B

GREFIER : C.C

Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - DNA,
a fost reprezentat de procuror D.D.

Pe rol se află judecarea cauzei având ca obiect apelul declarat de **Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - DNA**, împotriva sentinței penale nr. pronunțate de Tribunalul X, în dosarul / /

La apelul nominal făcut în ședința publică au răspuns **intimatul inculpat I.1** personal, asistat de apărător ales, avocat a1, cu împuternicire avocațială, **intimatul inculpat I.2**, personal, asistat de apărător ales, avocat a2, cu împuternicire avocațială, lipsind **intimatul inculpat I.3**, reprezentat de apărător ales, avocat a3, cu împuternicire avocațială.

De asemenea, se prezintă martorul M1.

Procedura de citare este legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către grefierul de ședință, după care:

Curtea, în temeiul art. 381 Cod de procedură penală, procedează la audierea martorului M1, declarația acestuia fiind consemnată, citită, semnată și atașată la dosarul cauzei.

Apărătorul ales al intimatului inculpat I.3, având cuvântul, depune două cereri, privind schimbarea încadrării juridice, respectiv de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru pronunțarea unei hotărâri pentru dezlegarea unei chestiuni de drept. Ambele cereri se află în strânsă legătură.

Apărătorul ales al intimatului inculpat I.1, având cuvântul, depune la dosar o cerere de schimbare a încadrării juridice.

La interpelarea instanței, în ceea ce privește prescripția răspunderii penale în perioada stării de urgență, reprezentantul Ministerului Public arată că există o controversă, în legătură cu posibilitatea ca prin decretele Președintelui României, de instituire a stării de urgență, să se suspende prescripția răspunderii penale, ca urmare a considerentele unei decizii ale Curții Constituționale, conform căreia nu este suspendată prescripția răspunderii penale prin decret prezidențial, acest lucru fiind posibil numai prin lege. La momentul când a precizat că prima faptă s-ar prescrie la data de 30.07.2022, nu a ținut cont de cele două luni, când a fost instituită starea de urgență. De asemenea, consideră că la acest termen pot fi puse în discuție cererea formulată de către parchet privind menținerea și extinderea măsurilor asiguratorii, depusă la termenul anterior de judecată.

Curtea pune în discuție cererile formulate de către apelantul inculpat I.3, prin apărător și cererea formulată de către apelantul inculpat I.1, prin apărător.

Apărătorul ales al intimatului inculpat I.3, având cuvântul, solicită admiterea cereri, astfel cum a fost formulată și dispunerea schimbării încadrării juridice, din infracțiunea de dare de mită, prev. de art. 255 alin. 1 C.p. anterior, cu reținerea art. 6 și 7 alin. 2 din Legea nr. 78/2000, în forma în vigoare anterior Legii nr. 187/2012, în infracțiunea de dare de mită prev. de art. 255 alin. 1 C.p. anterior. Mai multe detalii au fost dezvoltate în cererea scrisă.

În opinia apărării, încadrarea juridică stabilită prin actul de sesizare al instanței are un caracter eronat, întrucât pentru reținerea variantei agravante, prevăzută de Legea nr. 78/2000 – art. 7 alin. 2, trebuie îndeplinite cumulativ două condiții care însă nu au fost îndeplinite și nici

verificate de către procurorul de caz. O primă condiție este ca funcționarul, astfel cum a fost formulată în forma anterioară, să aibă atribuții de control. Astfel, infracțiunea de dare de mită trebuie să fie săvârșită de un funcționar public cu atribuții de control. A doua condiție constă în aceea ca fapta să aibă legătură cu acele atribuții de control ale funcționarului public.

În actul de sesizare și în actul care reglementa la acel moment atribuțiile primarului – funcționar în sensul Legii nr. 78/2000, mai precis Legea nr. 215/2001, nu se regăsesc acele atribuții de control ale primarului. În ceea ce privește atribuțiile referitoare la bugetul local, pe care primarul le avea, art. 63 alin. 1 lit. c și alin. 4 din Legea nr. 215/2001 sunt incidente atribuțiilor primarului în referire cu acordarea de finanțări pentru ridicarea acelor parcări multietajate. În cuprinsul celor două articole invocate, nu există vreo atribuție de control a primarului.

Astfel, prima condiție, cu privire la existența atribuțiilor de control, nu este îndeplinită, iar în mod natural, nici cea de-a doua condiție nu este îndeplinită, fapta neavând legătură cu respectivele atribuții de control.

Procurorul de caz a adoptat primul curent de interpretare a disp. art. 7 alin. 2 din legea nr. 78/2000, respectiv interpretarea gramaticală. Acesta a apreciat că, dacă în Legea nr. 215/2001 sunt relevate anumite atribuții de control, este suficient pentru reținerea acestei agravante în ceea ce privește săvârșirea infracțiunii de dare de mită. Practica și doctrina aferentă vechiului Cod penal au statuat într-un mod clar faptul că, pentru reținerea acelei variante agravante, funcționarul trebuie să se afle efectiv în exercițiul atribuțiilor de control.

Întrucât niciuna dintre cele două condiții nu este îndeplinită în speța dedusă soluționării cauzei, solicită dispunerea schimbării încadrării juridice, prin înlăturarea variantei agravante din sarcina inculpatei I.3.

De asemenea, solicită dispunerea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, cu formularea următoarei întrebări: *„dacă, în interpretarea și aplicarea disp. art. 6 și 7 alin. 2 din Legea nr. 78/2000, în forma în vigoare anterior anului 2004, reținerea formei agravante este condiționată de săvârșirea infracțiunii de dare de mită, în legătură cu atribuțiile de control ale funcționarului, sau este suficient ca funcționarul să aibă atribuții de control, chiar dacă infracțiunea de dare de mită, săvârșită față de acesta, nu are legătură cu respectivele atribuții”*

Înalta Curte de Casație și Justiție a pronunțat deja într-o chestiune de drept similară, o hotărâre prin care a dezlegat de principiu problema de drept, prin decizia nr. 2/2017, prin care s-a procedat la interpretarea disp. art. 7 alin. 1 din Legea nr. 78/2000 și s-a reținut că dispozițiile anterior amintite pot fi aplicabile doar în ipoteza în care infracțiunea de luare de mită a fost săvârșită de către făptuitor, în legătură cu atribuțiile de serviciu al acestuia.

Din perspectiva prezentei cauze, și în ceea ce privește atribuțiile de control, Înalta Curte de Casație și Justiție va trebui să procedeze la o interpretare *mutatis mutandis* cu cea reținută de către instanța supremă în acea decizie. Până în momentul de față, nu există o hotărâre de principiu, care să dezlege aceste aspecte.

În ceea ce privește admisibilitatea solicitării de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție, instanța are legitimare activă de a sesiza Înalta Curte de Casație și Justiție, chestiunea de drept invocată reprezintă o veritabilă chestiune de drept, care nu a fost soluționată anterior și poate avea implicații în prezenta cauză întrucât, dacă s-ar constata că interpretarea propusă de către apărare este cea corectă, se poate discuta despre împlinirea termenului de prescripție generală, în măsura în care s-ar înlătura varianta agravantă și totodată, s-a putea discuta despre limite reduse de pedeapsă, motiv pentru care solicită sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Apărătorul ales al intimatului inculpat I.1, având cuvântul, solicită schimbarea încadrării juridice, respectiv înlăturarea variantei agravante a infracțiunii de dare de mită, prevăzută de art. 6 și 7 alin. 2 din Legea nr. 78/2000, urmând rațiunile pentru care Înalta Curte de Casație și Justiție a pronunțat decizia nr. 2/2017. Având în vedere faptele, astfel cum au fost descrise prin actul de inculpare, pretinsa infracțiune de dare de mită are în vedere atribuții concret stabilite în persoana primarului Sectorului 6 București, niciuna dintre aceste atribuții

nefiind de control, ci atribuții referitoare la derularea unui proces de licitație publică, respectiv plata ofertantului câștigător.

Nefiind vorba despre atribuții de control, consideră că în prezenta cauză poate fi reținută ca și încadrare juridică, exclusiv varianta simplă a infracțiunii de dare de mită.

Reprezentantul Ministerului Public, având cuvântul, solicită respingerea ca fiind nefondate a cererilor de schimbare a încadrării juridice, din infracțiune de dare de mită, astfel cum a fost reținută în actul de sesizare, în infracțiunea de dare de mită prev. de art. 255 alin. 1 C.p. anterior, ca lege penală mai favorabilă, cu excluderea variantei de agravare, prev. de art. 7 alin. 2 din Legea nr. 78/2000, în forma anterioară legii nr. 187/2012.

Astfel, apreciază că primarul are atribuții de control, conform legii administrației publice locale nr. 215/2001. Solicită să se țină cont de argumentele arătate de către judecătorul instanței de fond, când a respins aceleași cereri de schimbare ale încadrării juridice, formulate de apărătorii aleși ai inculpaților I.3 și I.1. Potrivit jurisprudenței cvasiunanime, interpretarea art. 7 alin. 2 din Legea nr. 78/2000, în forma anterioară Legii nr. 187/2012 este în sensul în care, inculpatul să aibă atribuții de control, independent de săvârșirea faptei pentru care a fost trimis în judecată. Există practică judiciară inclusiv la nivelul Curții de Apel București, pe care urmează să o depună la dosar, în care s-au reținut inclusiv fapt ale unor agenți de poliție care au săvârșit diverse infracțiuni, care nu au legătură cu atribuțiile lor de constatare și sancționare a contravențiilor, dar s-a reținut agravanta prevăzută de art. 7 din Legea nr. 78/2000.

Pentru aceste motive, apreciază că nu se impune schimbarea încadrării juridice, în sensul înlăturării agravantei prevăzute de art. 7 alin. 2 din Legea nr. 78/2000. De asemenea, solicită a se ține cont de argumentele procurorului de ședință și ale judecătorului din fața Tribunalului X.

În ceea ce privește cererea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție, în vederea dezlegării chestiunii de drept, în legătură cu interpretarea disp. art. 6 și 7 alin. 2 din Legea nr. 78/2000, solicită admiterea acesteia, fiind îndeplinite condițiile prevăzute de art. 475 și urm. C.p.p. Pe fondul chestiunii, având în vedere că apreciază că ar trebui respinse cererile de schimbare a încadrării juridice, consideră că trebuie să se interpreteze că, este suficient ca funcționarul să aibă atribuții de control, chiar dacă infracțiunea săvârșită față de acesta nu are legătură directă cu respectivele atribuții.

Apărătorul ales al intimatului inculpat I.2, având cuvântul, solicită admiterea cererilor formulate. Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție va suspenda procedura, în măsura în care instanța de apel va considera admisibilă solicitarea, până la soluționarea acestei chestiuni. De asemenea, există unanimitate cu privire la poziția participanților la judecata în apel, legată de cercetarea judecătorească. Întrucât nu mai există alte solicitări de probe, ultimul moment procedural va consta în dezbaterile pe fond.

Fixarea unui alt termen pentru dezbaterile pe fond, în măsura în care instanța ar respinge solicitările apărării, nu îngreunează bunul mers al procesului penal, în raport și de cele două luni, în care cursul prescripției a fost suspendat, iar nu întrerupt, ca urmare a instituirii străii de urgență prin decretul prezidențial.

Inculpatul dorește să se pronunțe o soluție, care să antameze elementele de fond, în sensul constatării nevinovăției.

Reprezentantul Ministerului Public, având cuvântul, solicită ca instanța să se pronunțe pe cele două cereri de schimbare a încadrării juridice, asupra cererii de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție și asupra cereri de menținere și extinderea măsurilor asiguratorii, urmând ca, în vederea lămuririi chestiunii prescripției răspunderii penale, să se dispună suspendarea judecării apelului până la pronunțarea Înaltei Curți de Casație și Justiție asupra chestiunii vizând întreruperea cursului prescripției, conform disp. art. 476 alin. 4 C.p.p., fiind cauze similare în care se poate pune problema dacă s-a întrerupt sau nu cursul termenului de prescripție a răspunderii penale. Urmează apoi să se dispună repunerea cauzei pe rol pentru a se discuta chestiunea prescripției răspunderii penale și fondul apelului dedus judecării.

Curtea pune în discuție cererea privind menținerea și extinderea măsurilor asiguratorii.

Reprezentantul Ministerului Public, având cuvântul, solicită în temeiul disp. art. 420 alin. 11 rap la art. 363 alin. 2 și 3 C.p.p. și art. 250², art. 249 alin. 1,2,4,4¹ C.p.p., corob. cu art. 20 din Legea nr. 78/2000 și art. 289 alin. 3 C.p., solicită menținerea măsurii sechestrului asigurator, dispusă prin ordonanța procurorului din data de 18.12.2018, până la concurența sumei de xx euro și xx dolari, asupra imobilului casă de locuit, compusă din 3 dormitoare sau anexe, situată în xx, achiziționat de numitul xx la data de 24.03.2011, precum și extinderea măsurii sechestrului asigurator dispusă prin ordonanța din data de 18.12.2018, astfel cum a fost modificată prin încheierea de ședință din data de 13.03.2019 asupra tuturor bunurilor mobile și imobile, prezente și viitoare ale inculpatului I.2, până la concurența sumelor de xx euro și xx dolari, prin indisponibilizarea acestor bunuri.

Apărătorul ales al intimatului inculpat I.2, având cuvântul, solicită respingerea cererii formulate de către reprezentantul Ministerului Public. În raport cu stadiul avansat al acestei proceduri, discutarea unei măsuri procesuale, care prin natura sa durează doar până la rezolvarea definitivă și dezinvestirea instanței, când eventual ar putea fi înlocuită cu o măsură în realizare, pare să nu fie susținută din punct de vedere funcțional.

O solicitare de extindere a măsurii asiguratorii implică o veritabilă formă de reconfigurare și de luare a acestei măsuri. Invocă disp. art. 397 alin. 2 C.p.p., care prevede această posibilitate doar în ipoteza în care, o astfel de măsură asiguratorie nu a fost luată anterior. Deși sarcina probei incumbă Ministerului Public, nu a observat nicio referire cu privire la caracterul suficient al măsurii deja existente. Nu există nicio dovadă din care să reiasă că indisponibilizarea imobilului la care s-a făcut referire, aflat pe teritoriul xx, nu ar fi acoperitoare din punct de vedere al valorii probabile, cu măsura pentru care astăzi se solicită extinderea măsurii asiguratorii, în raport cu pretinsul quantum al sumelor de bani primite cu titlu de mită.

Nici din perspectiva testului proporționalității, o eventuală solicitare de extindere a măsurii asiguratorii nu și-ar găsi un raționament logico-juridic, întrucât există o perioadă de 15 ani de la momentul presupus consumptiv al faptelor pentru care s-a dispus sesizarea instanței de judecată. Solicitarea în acest moment avansat al procedurii judiciare, face ca soluția condamnării să pară singura ca fiind posibilă, în raport cu obiectul acestei judecăți, întrucât tinde să transforme măsura asiguratorie într-o veritabilă modalitate de anticipare a soluției de condamnare.

Or, obiectul judecății în acest apel, vizează o sentință de achitare, pronunțată în temeiul disp. art. 16 alin. 1 lit. a C.p.p., respectiv fapta nu există. Chiar dacă la momentul inițial, fiind vorba despre o faptă de corupție, luarea măsurii asiguratorii era obligatorie, această obligație legală a privit exclusiv măsura la momentul său inițial și nu poate fi transferată și către momentele ulterioare ale acestei măsuri, întrucât art. 250² C.p.p. nu instituie niciun fel de derogare de la obligația de verificare, indiferent dacă măsura ar fi obligatorie sau nu, iar dacă s-ar accepta teza că, prin ea însăși, existența unei dispoziții care face ca luarea unei măsuri asiguratorii să fie obligatorie, să permită menținerea acestei măsuri *sine die*, ar transforma măsura, dintr-una procesuală într-o veritabilă sancțiune. Prin dezinvestirea instanței în apel, dispoziția cu privire la indisponibilizarea bunurilor se transformă prin natura ei, dintr-o dispoziție provizorie, într-una definitivă, care poate fi fie de ridicare, fie de instituire a unei măsuri de realizare prin emiterea unui titlu executoriu. Pentru acest motiv, măsura asiguratorie nu este nici necesară.

În ceea ce privește solicitarea de menținere a măsurilor asiguratorii, față de disp. art. 250² C.p.p. și de perioada de timp scursă de la momentul intrării în vigoare a Legii din 2021. Obligația inițială de menținere a acestei măsuri incuba Tribunalului București, ca primă instanță de judecată la momentul apariției Legii care a introdus art. 250² C.p.p.. Instanța de fond a ales să nu mențină această măsură, întrucât intra în conflict cu soluția de achitare și de ridicare a măsurii, astfel încât nu a existat o dispoziție din partea primei instanței de judecată, cu privire la menținerea acestei măsuri.

Termenul de 1 an în care Ministerul Public, dacă ar fi considerat necesar, ar fi putut solicita menținerea acestei măsuri, ori reinstituirea prin raportare la disp. art. 250² C.p.p., a expirat în luna februarie 2022. Prin urmare, consideră că termenul de 1 an, întrucât privește existența

măsurii asigurătorii, are natura unui termen substanțial, care depășit, a dus la încetarea de drept a acestei măsuri. În subsidiar, consideră că o eventuală dispoziție de menținere nu poate fi dispusă decât cu privire la o măsură existentă, iar nu cu privire la o măsură care a încetat de drept.

În concluzie, solicită respingerea cererii formulate de către reprezentantul Ministerului Public, ca nefondată în principal și ca inadmisibilă în subsidiar. Existând iminența pronunțării unei soluții pe fondul acțiunii penale și civile, exercitate în cauză, ca măsuri complementare, ar putea fi dispuse o dată cu dezinvestirea instanței de apel.

Apărătorul ales al intimatului inculpat I.3, având cuvântul, achiesează la concluziile privind respingerea cererii ca fiind nefondată. În ceea ce privește capătul subsidiar, apreciază de asemenea că trecerea termenului de 1 an de la momentul 28.02.2021, atrage după sine, sancțiunea încetării de drept a acestei măsuri și se impune respingerea ca inadmisibilă a cererii de menținere a acestei măsuri. În concluzie, consideră că cererea este inadmisibilă în principal și nefondată în subsidiar.

Apărătorul ales al intimatului inculpat I.1, având cuvântul, apreciază de asemenea inadmisibilă cererea de menținere a măsurii asigurătorii, față de apariția Legii nr. 6/2021. La acest moment consideră că măsura în discuție a încetat de drept, iar menținerea acesteia nu mai poate fi discutată. În subsidiar, cererea este nefondată.

Curtea pune în discuție cererea de suspendare a prezentei cauze, conform disp. art. 476 alin. 4 C.p.p., formulată de către reprezentantul Ministerului Public.

Apărătorul ales al intimatului inculpat I.2, având cuvântul, consideră că existența acestei cereri depinde în mod natural de soluția instanței cu privire la sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Apărătorul ales al intimatului inculpat I.3, având cuvântul, consideră că nu se impune suspendarea cauzei. Cele două decizii pronunțate de către instanța de contencios constituțional privind problema prescripției sunt suficient de clare și nu mai suportă probleme de interpretare.

Apărătorul ales al intimatului inculpat I.1, având cuvântul, consideră că pe inculpat nu îl privește, în forma în care a fost trimis în judecată, întrucât încadrarea este pe vechiul Cod. Lasă la aprecierea instanței.

Reprezentantul Ministerului Public, având cuvântul în replică, în ceea ce privește inadmisibilitatea de a se menține măsura asiguratorie a sechestrului, față de inculpatul I.2, art. 250² C.p.p. a intrat în vigoare la data de 28.02.2021, însă nu revenea judecătorului de fond obligația de menținere a măsurii, întrucât sentința penală a fost pronunțată la data de 23.02.2021, anterior intrării în vigoare a articolului anterior menționat. De asemenea, învederează faptul că există practică judiciară unanimă la nivelul Curții de Apel București, în legătură cu modul în care se interpretează art. 250² C.p.p., respectiv cu privire la faptul că nu au fost verificate măsurile asigurătorii din oficiu sau la cerere în termenul de 6 luni, respectiv 1 an. Există practică judiciară, în sensul că s-au respins ca nefondate, contestațiile formulate de către inculpați, prin care au criticat aceste aspecte, în sensul în care instanța de fond a verificat, cu depășirea termenului de 1 an de la data trimiterii în judecată aceste măsuri asigurătorii. De asemenea, există și o sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție privind această chestiune, care a fost respinsă ca inadmisibilă.

Apreciază astfel că, depășirea termenului de 1 an nu poate să conducă instanța la aplicarea unei sancțiuni neprevăzute de lege, respectiv decăderea de a cere aceste aspecte. Depășirea acestui termen nu are nicio sancțiune procesuală. Termenul este orientativ pentru instanță, pentru a putea să nu conducă la *sine die* o măsură procesuală cum este cea a sechestrului asigurător, care afectează dreptul de proprietate.

CURTEA,

Având nevoie de timp pentru a delibera asupra cererilor formulate de către apelanții inculpați, prin apărători și asupra cererii privind menținerea și extinderea măsurilor asigurătorii și cererea de suspendare a prezentei cauze, conform disp. art. 476 alin. 4 C.p.p., formulată de către reprezentantul Ministerului Public, în baza art. 391 Cod procedură penală,

DISPUNE:

Stabilește termen pentru pronunțare la 30.06.2022.
Pronunțată în ședință publică, azi, 21.06.2022.

Președinte,
A.A

Grefier,
C.C

ÎNCHEIERE
Ședința publică din 30.06.2022

CURTEA,

În aceeași compunere și pentru aceleași motive,

DISPUNE:

Amână pronunțarea la data de 04.07.2022.
Pronunțată în ședință publică azi, 30.06.2022.

Președinte,
A.A

Grefier,
C.C

ÎNCHEIERE
Ședința publică din 04.07.2022

CURTEA,

În aceeași compunere și pentru aceleași motive,

DISPUNE:

Amână pronunțarea la data de 05.07.2022.
Pronunțată în ședință publică azi, 04.07.2022.

Președinte,
A.A

Grefier,
C.C

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI – SECȚIA A II-A PENALĂ

Dosar nr. / /

(..... /)

ÎNCHEIERE

Ședința publică din data de **05.07.2022**

Instanța constituită din:

PREȘEDINTE : A:A

JUDECĂTOR : B:B

GREFIER : C:C

Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - DNA, a fost reprezentat de procuror D:D.

Pe rol se află pronunțarea asupra cererilor formulate de către apelanții inculpați, prin apărători și asupra cererii privind menținerea și extinderea măsurilor asiguratorii și cererea de suspendare a prezentei cauze, conform disp. art. 476 alin. 4 C.p.p., formulată de către reprezentantul Ministerului Public, în cauza având ca obiect apelul declarat de **Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - DNA**, împotriva sentinței penale nr. 188/F/23.02.2021 pronunțate de Tribunalul X, în dosarul / /

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de 21.06.2022, fiind consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, care face parte integrantă din prezenta, când, având nevoie de timp pentru a delibera, Curtea a amânat succesiv pronunțarea la data de 30.06.2022, 04.07.2022 și 05.07.2022 când a dispus următoarele:

CURTEA,

Prin rechizitoriul nr. / P / din 20.12.2018 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție, s-a dispus trimiterea în judecată a inculpaților: I2, sub aspectul săvârșirii infracțiunilor de luare de mită, prevăzută de 289 C.pen. rap. la art. 6 și 7 lit. a) din Legea nr. 78/2000 cu aplicarea art. 5 C.pen., luare de mită, prevăzută de 289 C.pen. rap. la art. 6 și 7 lit. a) din Legea nr. 78/2000 cu aplicarea art. 5 C.pen., toate cu aplicarea art. 38 alin. (1) C.pen.; I1, sub aspectul săvârșirii infracțiunii de dare de mită, prevăzută de art. 255 alin. (1) C.pen. anterior cu aplicarea art. 6 și 7 alin. (2) din Legea nr. 78/2000 în forma anterioară Legii nr. 187/2012, cu aplicarea art. 5 C.pen.; I3(CUI) sub aspectul săvârșirii infracțiunii de dare de mită, prevăzută de art. 255 alin. (1) C.pen. anterior cu aplicarea art. 6 și 7 alin. (2) din Legea nr. 78/2000 în forma anterioară Legii nr. 187/2012, cu aplicarea art. 5 C.pen.

În actul de inculpare s-a reținut că în perioada 2006 - 2007, inculpatul I2, în calitate de primar al sectorului 6 București, a pretins suma de xx de euro, iar la data de 31.07.2007 a primit suma de xx euro de la societatea spaniolă S1, în schimbul exercitării atribuțiilor de serviciu referitoare la emiterea unor autorizații de demolare, certificat de urbanism și autorizații de

construire. Transferul sumei de bani în patrimoniul fostului primar a fost realizat prin intermediul S2, societate administrată de GLV, persoană interpusă de I2. Totodată, s-a reținut că în cursul anilor 2009 și 2010, inculpatul I2, în calitate de primar al sectorului 6 București, a pretins și a primit, iar inculpații I1 și I3București au promis și au dat suma de xx euro în schimbul exercitării atribuțiilor care îi reveneau în legătură cu atribuirea unor contracte de achiziție publică în favoarea I3București, precum și în legătură cu efectuarea plăților pentru produsele furnizate.

Cu privire la inculpații I1 și I3s-a reținut că în cursul anului 2009 i-au promis lui I2, primarul sectorului X București un procent de aproximativ 15% din contravaloarea plăților efectuate, în schimbul exercitării atribuțiilor de serviciu referitoare la atribuirea unor contracte de achiziție publică către societatea menționată anterior și pentru efectuarea plăților pentru produsele furnizate, iar în perioada 2009 – 2010 i-au dat suma de XX euro prin intermediul societății S3 Cipru. În acest sens, s-a arătat că inculpatul I1, acționând în realizarea obiectului de activitate, în interesul și în numele I3a gestionat relația cu primarul I2 și a participat la realizarea înțelegerii privind transmiterea folosului material în schimbul exercitării atribuțiilor de serviciu, a avut mai multe întâlniri cu persoana care acționa ca un interpus al demnitarului. A realizat demersuri pentru înființarea unei companii off shore controlate de acesta și i-a înmănat contractele care urmau să fie semnate pentru a justifica plata mitei, după care a dispus efectuarea plăților de către compania S4.

Prin sentința penală nr.F/..... a Tribunalului X:

În baza art. 396 alin. (5) rap. la art.16 alin. (1) lit. a) C.pr.pen. a fost achitat inculpatul I2 sub aspectul săvârșirii infracțiunii de luare de mită, prevăzută de art.289 C.pen., în referire la art. 6 și 7 lit. a) din Legea nr.78/2000, cu aplicarea art. 5 C.pen. (fapta din perioada 2006-2007).

În baza art.396 alin. (5) rap. la art.16 alin. (1) lit. a) C.pr.pen. a fost achitat inculpatul I2 sub aspectul săvârșirii infracțiunii de luare de mită, prevăzută de art.289 C.pen. în referire la art. 6 și 7 lit. a) din Legea nr.78/2000, cu aplicarea art. 5 C.pen. (fapta din perioada 2009-2010).

În baza art.396 alin. (5) rap. la art.16 alin.(1) lit.a) C.pr.pen. a fost achitat inculpatul I1 sub aspectul săvârșirii infracțiunii de dare de mită, prevăzută de art.255 alin.(1) C.pen. 1969 cu referire la art. 6 și 7 alin. (2) din Legea nr.78/2000 în forma anterioară Legii nr.187/2012, cu aplicarea art.5 C.pen. (fapta din 2009-2010).

În baza art.396 alin. (5) rap. la art.16 alin. (1) lit.a) C.pr.pen. a fost achitată inculpata I3București sub aspectul săvârșirii infracțiunii de dare de mită, prevăzută de art. 255 alin. (1) C.pen. 1969 cu referire la art. 6 și 7 alin. (2) din Legea nr.78/2000 în forma anterioară Legii nr.187/2012, cu aplicarea art.5 C.pen. (fapta din 2009-2010).

Au fost ridicate măsurile asigurătorii instituite prin ordonanța din 18.12.2018 până la concurența sumei de xx euro și xx USD asupra imobilului casă de locuit compusă din trei dormitoare și anexe (2,500 sq.ft.) situată în - achiziționat de GL la data de 24.03.2011.

S-a constatat că prin încheierea de ședință din 13.03.2019, judecătorul de cameră preliminară a dispus revocarea măsurii sechestrului asigurător instituit prin aceeași ordonanță a procurorului asupra imobilului teren cu suprafața de XX mp, situat în, cu nr. cadastral, înscris în cartea funciară a sectorului X București.

Tribunalul a reținut în esență, cu referire la toate acuzațiile care fac obiectul judecății, că în cauză, probele administrate nu satisfac exigența standardului de probațiune dincolo de orice îndoială rezonabilă, condamnarea putându-se dispune doar atunci când instanța are convingerea

că acuzația a fost dovedită dincolo de o astfel de îndoială, standard care constituie o garanție a aflării adevărului și a dreptului la un proces echitabil.

Împotriva acestei sentințe, în termen legal a declarat apel Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție-Direcția Națională Anticorupție, care a criticat sentința pentru netemeinicie și anume pentru greșita achitare a tuturor inculpaților din cauză.

I.În cauza ce formează obiectul dosarului penal nr./...../....., aflat în stadiul procesual al apelului, inculpata I3a formulat în conformitate cu dispozițiile art. 475 C.pr.pen. **cerere de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție**, pe calea mecanismului întrebărilor prealabile, pentru rezolvarea unor chestiuni de drept, solicitând instanței de apel să adreseze instanței supreme următoarea întrebare: „*Dacă în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 6 și art. 7 alin. (2) din Legea nr. 78/2000 (forma în vigoare anterior anului 2014), reținerea formei agravate este condiționată de săvârșirea infracțiunii de dare de mită în legătură directă cu atribuțiile de control ale funcționarului sau este suficient ca funcționarul să aibă atribuții de control, chiar dacă infracțiunea de dare de mită săvârșită față de acesta nu are legătură directă cu respectivele atribuții.*”

S-a arătat în cuprinsul cererii faptul că sunt întrunite condițiile de admisibilitate, deoarece:

1.*Există o cauză aflată în curs de judecată în ultimul grad de jurisdicție*, pe rolul uneia dintre instanțele prevăzute de art. 475 C.pr.pen. În acest sens, s-a arătat că este îndeplinită condiția legitimării procesuale active, dezlegarea fiind solicitată într-o cauză aflată în curs de judecată în ultima instanță, în care completul din cadrul Curții de Apel București este investit cu soluționarea apelului declarat de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție -Direcția Națională Anticorupție împotriva sentinței penale nr./..... a Tribunalului X, pronunțată în dosarul nr./...../.....

2.*Inexistența unei hotărâri prealabile și a unui recurs în interesul legii soluționat sau aflat pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție.*

În acest sens, s-a arătat că problema de drept a cărei dezlegare a solicitat-o nu a primit încă o rezolvare printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și nici nu face obiectul unui asemenea recurs.

3. *Existența unei chestiuni de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei.*

Pentru soluționarea pe fond a cauzei, chestiunea de drept a cărei lămurire se solicită are caracter determinant, în condițiile în care, dacă se va constata că, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 6 și 7 alin. (2) din Legea nr. 78/2000 (forma în vigoare anterior anului 2014), reținerea formei agravate este condiționată de săvârșirea infracțiunii de dare de mită în legătură directă cu atribuțiile de control ale funcționarului, atunci, în cauza *pendinte* urmează a fi antamată incidența cauzei de încetare a procesului penal prevăzută de art. 16 alin. (1) lit. f C.pr.pen.-prescripția răspunderii penale.

Chiar și în ipoteza în care instanța nu ar constata ca fiind împlinit termenul general al prescripției răspunderii penale, deși dispozițiile cu caracter agravat ar putea fi înlăturate prin mecanismul schimbării încadrării juridice, chestiunea de drept și-ar păstra caracterul determinant în condițiile în care judecata s-ar desfășura cu privire la varianta tip a infracțiunii de luare de mită-art. 255 alin. (1) Vechiul Cod penal, variantă care prevede un tratament mai blând sub aspect sancționator.

În ceea ce privește chestiunea de drept a cărei lămurire se solicită, s-a arătat că potrivit dispozițiilor art. 7 alin. (2) din Legea 78/2000, forma în vigoare anterior anului 2014, varianta agravată va fi reținută în sarcina subiectului activ al infracțiunii de dare de mită, în ipoteza în care fapta a fost săvârșită de către un funcționar cu atribuții de control. Din interpretarea gramaticală a textului de lege ar rezulta că pentru reținerea variantei agravate ar fi suficient ca funcționarul public să aibă în fișa postului sau într-un act normativ care îi reglementează activitatea, o serie de atribuții de control, nefiind necesar ca fapta de dare de mită să fie săvârșită în scopul încălcării de către respectivul funcționar a respectivelor atribuții.

S-a mai arătat că în practica organelor judiciare problema în discuție a primit interpretări diferite.

Astfel, într-o primă orientare, s-a reținut că textul de lege se interpretează gramatical iar varianta agravată este reținută chiar și în ipoteza în care infracțiunea de dare de mită nu vizează atribuțiile de control ale funcționarului.

Într-o altă orientare, dispozițiile mai sus menționate se interpretează teleologic, în acest sens fiind menționată optica Înaltei Curți de Casație și Justiție dar și doctrina proprie vechii reglementări. În acest sens, s-a arătat că prin Decizia nr. 4976/24.10.2007, Înalta Curte de Casație și Justiție, secția penală, a stabilit că, pentru ca infracțiunea de luare de mită să se încadreze în prevederile art. 254 alin. (2) C.pen. referitoare la săvârșirea faptei de către un funcționar cu atribuții de control, este necesar ca această categorie de atribuții ale funcționarului să rezulte din fișa postului sau din alte dispoziții legale, iar pretinderea, primirea, acceptarea ori nerespingerea promisiunii de bani sau alte foloase care nu i se cuvin să se realizeze în exercitarea atribuțiilor de control, în scopul de a îndeplini, a nu îndeplini sau a întârzia îndeplinirea unui act privitor la atribuțiile de control.

În sprijinul acestei interpretări a fost invocată și Decizia nr. 2/2017 a Înaltei Curți de Casație și Justiție-completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, care, într-o chestiune de drept similară, legată de interpretarea dispozițiilor art. 7 alin. (1) din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție (forma în vigoare anterior anului 2014) se aplică doar în ipoteza în care infracțiunea de luare de mită a fost săvârșită de făptuitor în legătură cu atribuțiile de serviciu ale acestuia privind constatarea sau sancționarea contravențiilor.

- II. În același timp, inculpata I3a formulat și o **cerere de schimbare a încadrării juridice** a faptei pentru care a fost trimisă în judecată, din infracțiunea de dare de mită prevăzută de art. 255 alin. (1) C.pen. 1969 cu aplicarea art. 6 și art. 7 alin. (2) din Legea nr. 78/2000 în forma anterioară Legii nr. 187/2012, în infracțiunea de dare de mită prevăzută de art. 255 alin. (1) C.pen. 1969.

S-a arătat în susținerea acestei cereri că, potrivit dispozițiilor art. 255 alin. (1) C.pen. 1969, infracțiunea de dare de mită se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani. Potrivit dispozițiilor art. 7 alin. (2) din Legea nr. 78/2000, în forma anterioară Legii nr. 187/2012, fapta de dare de mită săvârșită față de una dintre persoanele prevăzute la alin. (1) sau față de un funcționar cu atribuții de control se sancționează cu pedeapsa prevăzută la art. 255 C.pen. al cărei maxim se majorează cu 2 ani.

Îndeplinirea condițiilor prevăzute de art. 7 alin. (2) din Legea nr. 78/2000 are ca efect reformarea sancțiunii în sensul majorării limitei superioare de pedeapsă, permițând aplicarea unei pedepse cu închisoarea de la 6 luni la 7 ani.

Potrivit actualului Cod penal, art. 290 alin. (1), infracțiunea de dare de mită se sancționează cu închisoarea de la 2 la 7 ani.

Procedând la o analiză comparativă a dispozițiilor Codului penal 1969, chiar și cu luarea în considerare a formei agravate prevăzute de dispozițiile art. 7 alin. (2) din Legea nr. 78/2000 și ale Codului penal actual, din perspectiva dispozițiilor art. 5 C.pen., se poate conchide că dispozițiile legii vechi sunt mai favorabile pentru inculpata I3, prin raportare la limita minimă de pedeapsă.

În continuare s-a arătat că, pentru a fi în prezența agravantei prevăzute de art. 7 alin. (2) din Legea nr. 78/2000 este necesară îndeplinirea a două condiții, cumulativ, respectiv:

1. Funcționarul față de care se săvârșește fapta de dare de mită să aibă atribuții de control;
2. Fapta de dare de mită să fie săvârșită în legătură cu atribuțiile de control ale funcționarului.

În ceea ce privește prima condiție, organul de urmărire penală avea obligația de a identifica dispozițiile extrapenale incidente care să confere funcționarului atribuții de control, în speță, nefiind indicat decât actul normativ care reglementează atribuțiile primarului (în raport cu care se pretinde săvârșirea infracțiunii de dare de mită), și anume Legea nr. 215/2001, fără a indica un text de lege care să prevadă în mod explicit atribuțiile de control ale acestuia.

În opinia inculpatei, singurele atribuții de control care pot fi reținute în sarcina primarului sunt acelea referitoare la verificarea, prin compartimentele de specialitate, a corectei înregistrări fiscale a contribuabililor la organul fiscal teritorial, atribuție care nu are nicio legătură cu starea de fapt din cauza dedusă judecății.

În ceea ce privește cea de-a doua condiție, pentru a fi reținute dispozițiile art. 7 alin. (2) din Legea 78/2000, s-a arătat că este necesar ca prin infracțiunea de luare/dare de mită să se urmărească transgresarea respectivelor atribuții.

Așa cum s-a arătat și mai sus, din acest punct de vedere nu există o unitate de interpretare, existând opinia potrivit căreia este suficient ca respectivul funcționar să aibă atribuții de control, nefiind necesar ca fapta de dare de mită să fie săvârșită în scopul eludării de către funcționar a respectivelor atribuții, dar și opinia potrivit căreia, este necesară o legătură de cauzalitate între infracțiunea de dare de mită și atribuțiile de control ale funcționarului mituit. În acest al doilea sens, a fost reiterat argumentul că prin Decizia nr. 2/2017 a Înaltei Curți de Casație și Justiție-completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, s-a stabilit că dispozițiile art. 7 alin. (1) din Legea nr. 78/2000 se aplică numai în ipoteza în care infracțiunea de luare de mită a fost săvârșită în legătură cu atribuțiile de serviciu ale făptuitorului privind constatarea sau sancționarea contravențiilor. *Mutatis mutandis*, și în prezenta cauză, singura interpretare compatibilă cu dispozițiile art. 7 alin. (2) din Legea nr. 78/2000 este aceea dată prin decizia mai sus menționată.

Cum în speța de față nu este îndeplinită niciuna dintre condițiile de aplicare a dispozițiilor art. 7 alin. (2) din Legea nr. 78/2000, în forma anterioară Legii nr. 187/2012, s-a solicitat schimbarea încadrării juridice din infracțiunea de dare de mită prevăzută de art. 255 alin. (1) C.pen. 1969, cu aplicarea art. 6 și 7 alin. (2) din Legea nr. 78/2000, în forma anterioară Legii nr. 187/2012, în infracțiunea de dare de mită prevăzută de art. 255 alin. (1) C.pen. 1969.

O solicitare similară de schimbare a încadrării juridice a fost formulată și de către inculpatul II.

III. La același termen de judecată din 21.06.2022, Curtea a procedat la acordarea cuvântului în dezbateri, în condiții de contradictorialitate, a cererii anterioare formulate de Ministerul Public, vizând **menținerea măsurii sechestrului** dispus prin ordonanța procurorului

din 18.12.2018, până la concurența sumelor de xx Euro xx USD, asupra imobilului casă de locuit situat în, achiziționat de către martorul GL la data de 24.03.2011, precum și **extinderea măsurii sechestrului** asigurator, astfel cum a fost modificată prin încheierea de ședință din data de 13.03.2019, asupra tuturor bunurilor mobile și imobile, prezente și viitoare ale inculpatului I2.

În susținerea acestei cereri, s-a arătat că prin ordonanța nr.P/...../18.12.2019 a Direcției Naționale Anticorupție, în temeiul art. 249 alin. (1) și (4) C.pr.pen și art. 20 din Legea nr. 78/2000, s-a dispus luarea măsurii asiguratorii a sechestrului, până la concurența sumelor de Euro și USD asupra bunurilor aparținând inculpatului I2, prin indisponibilizarea bunurilor deținute în mod formal de către martorul GLV și care, în realitate, aparțin inculpatului, respectiv: imobil casă de locuit compus din trei dormitoare și anexe, situat în 185, achiziționat în 24.03.2011 și teren în suprafață de m.p., situat în, cu numărul cadastral, înscris în cartea funciară a sectorului X București, teren ce figurează, de asemenea, în proprietatea martorului GLV.

Prin încheierea din 13.03.2019 judecătorul de cameră preliminară, în dosarul nr./...../...../..... al Tribunalului X, a admis contestația formulată de contestatoarea S5 împotriva ordonanței mai sus menționate, pe care a desființat-o parțial și a dispus revocarea măsurii sechestrului asigurator în ceea ce privește imobilul teren.

Prin sentința penală nr.F/..... a Tribunalului X, pronunțată asupra fondului cauzei, s-a dispus ridicarea măsurii sechestrului asigurator asupra imobilului casă de locuit din

Ministerul Public a arătat că solicită menținerea măsurii sechestrului asupra imobilului casă de locuit, cu argumentul că potrivit dispozițiilor art. 250² C.pr.pen., astfel cum au fost introduse prin Legea nr. 6/18.02.2021, organele judiciare au obligația de a verifica periodic, dar nu mai târziu de 1 an, în cursul judecății, dacă subzistă temeiurile care au determinat luarea sau menținerea măsurii asiguratorii, dispunând, după caz, menținerea, restrângerea, extinderea măsurii asiguratorii, respectiv, ridicarea măsurii dispuse. Legea nr. 6/2021 nu a prevăzut un termen în care organele judiciare trebuie să verifice subzistența temeiurilor care au determinat luarea sau menținerea măsurii asiguratorii. De la momentul luării măsurii-18.12.2018 și până în prezent, măsura asiguratorie dispusă în cauză, în privința imobilului rămas sub sechestru, nu a fost verificată de organele judiciare în fața cărora s-a aflat cauza, măsura fiind însă ridicată parțial, în mod definitiv, doar în privința imobilului teren. Dispoziția din sentința penală atacată cu apel, în privința măsurii sechestrului asupra imobilului casă de locuit, este nedefinitivă și neexecutorie, fiind subsecventă unei soluții de achitare nedefinitive.

S-a arătat că acuzațiile de luare de mită ce formează obiectul judecății în apel și mijloacele de probă administrate până în prezent conduc la concluzia că subzistă temeiurile care au determinat luarea măsurii sechestrului asigurator.

Având în vedere și stadiul procesual în care se află cauza, această măsură este necesară și proporțională cu acuzațiile aduse inculpatului și cu scopul urmărit prin dispunerea ei, în vederea confiscării speciale, prin echivalent, a sumelor de bani primite cu titlu de mită.

În același timp, s-a solicitat extinderea sechestrului asigurator, asupra tuturor bunurilor mobile și imobile ale inculpatului I2, având în vedere că, potrivit art. 249 alin. (1) și (2) C.pr.pen., măsurile asiguratorii pot fi luate pentru a evita înstrăinarea sau sustragerea de la urmărire a bunurilor care pot face obiectul confiscării speciale, caz în care, potrivit art. 249 alin. (4) C.pr.pen., aceste măsuri se pot lua asupra bunurilor suspectului sau inculpatului ori ale altor persoane în proprietatea sau posesia cărora se află bunurile ce urmează a fi confiscate. Potrivit alin. (4¹) al aceluiași articol, în cazul bunurilor care pot face obiectul confiscării speciale, luarea

de către procuror a măsurilor asigurătorii pentru a evita ascunderea, distrugerea, înstrăinarea sau sustragerea de la urmărire a acestor bunuri este obligatorie.

În același timp, potrivit art. 20 din Legea 78/2000, în cazul în care s-a săvârșit o infracțiune de corupție, luarea măsurilor asigurătorii este obligatorie iar potrivit Deciziei nr. 19/2017 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Completul competent să judece recursul în interesul legii, nu este necesar să se indice sau să se individualizeze bunurile asupra cărora se înființează măsura asigurătorie.

Apărătorul inculpatului I2 a solicitat respingerea solicitării Ministerului Public, cu argumentul că o solicitare de extindere a măsurii asigurătorii reprezintă o veritabilă formă de reconfigurare și de luare a acestei măsuri. În acest sens, a invocat dispozițiile art. 397 alin. (2) C.pr.pen., care prevăd această posibilitate numai atunci când o astfel de măsură asigurătorie nu a fost luată anterior. În același timp, nu există nicio referire din partea Ministerului Public cu privire la caracterul suficient al măsurii deja existente și nu există nicio dovadă cu privire la faptul că indisponibilizarea imobilului aflat pe teritoriul nu ar fi acoperitoare din punct de vedere al valorii probabile, în raport cu pretinsul quantum al sumelor de bani primite cu titlu de mită.

A mai arătat faptul că nici din perspectiva testului proporționalității o eventuală solicitare de extindere a măsurii asigurătorii nu și-ar găsi un raționament logico-juridic, întrucât există o perioadă de 15 ani de la momentul presupus consumptiv al faptelor, iar solicitarea acestei măsuri în acest stadiu avansat al procedurii judiciare face să pară că soluția condamnării este singura posibilă, tinzând să transforme măsura asigurătorie într-o modalitate de anticipare a soluției de condamnare.

Chiar dacă la momentul inițial, luarea măsurii asigurătorii a fost obligatorie, această obligație nu poate fi transferată și către momentele ulterioare ale procedurii, dispozițiile art. 250² C.pr.pen. neînstituind niciun fel de derogare de la obligația de verificare, indiferent că instituirea măsurii este obligatorie sau nu. Faptul că luarea măsurii este obligatorie nu înseamnă menținerea ei *sine die*, întrucât măsura ar fi transformată într-o veritabilă sancțiune. În plus, măsura nu este nici necesară, deoarece dispoziția instanței de apel va fi una definitivă, putând reprezenta inclusiv un titlu executoriu, ce poate sta la baza unei acțiuni în realizare.

În ceea ce privește solicitarea de menținere a măsurilor asigurătorii, față de dispozițiile art. 250² C.pr.pen., obligația de menținere a măsurii încumba Tribunalului București ca primă instanță de judecată, dar instanța de fond nu a menținut această măsură, întrucât intra în conflict cu soluția de achitare. Termenul de 1 an în care Ministerul Public ar fi putut solicita menținerea acestei măsuri ori reinstituirea ei, prin raportare la dispozițiile art. 250 ind. 2 C.pr.pen., a expirat în luna februarie 2022. Termenul de 1 an are natura juridică a unui termen substanțial, care, odată depășit, conduce la încetarea de drept a acestei măsuri. O dispoziție de menținere nu mai poate privi o măsură inexistentă, care a încetat de drept.

I. În ceea ce privește solicitarea de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție- Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, Curtea reține următoarele:

Potrivit art. 475 alin. (1) C. pr. pen., dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al unei curți de apel sau tribunal, ce a fost investit să soluționeze o cauză în ultimă instanță, constată că există o chestiune de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, va putea solicita instanței supreme să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept, în măsura în care Înalta

Curte nu a statuat anterior asupra acelei chestiuni printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

Cu referire la condițiile de admisibilitate mai sus arătate, Curtea le apreciază ca fiind îndeplinite.

Instanța de trimitere este una dintre cele enumerate limitativ de art. 475 C. pr. pen., sesizarea într-o astfel de procedură putând fi făcută de către un complet al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalelor, investit cu soluționarea unei cauze în ultimă instanță.

Chestiunea de drept a cărei dezlegare se solicită este una de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei. Inculpata I3a fost trimisă în judecată pentru infracțiunea de dare de mită, prevăzută de art. 255 alin. (1) C.pen. anterior, cu reținerea formei agravate prevăzute de art. 7 alin. (2) din Legea nr. 78/2000 în forma anterioară Legii nr. 187/2012.

Condiția menționată subordonează atât problemele de drept penal substanțial, cât și problemele de drept procesual necesității existenței unei relații de dependență între lămurirea problemei de drept și soluționarea pe fond a cauzei. În jurisprudența completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, prin aceasta se înțelege că soluția pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție trebuie să producă efecte concrete asupra modului de rezolvare a fondului cauzei.

Astfel, prin Decizia nr. 11/2014 s-a statuat că prin problemă de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei trebuie să se înțeleagă dezlegarea raportului juridic penal născut ca urmare a încălcării relațiilor sociale proteguate prin norma de incriminare, inclusiv sub aspectul consecințelor de natură civilă, și nu rezolvarea unei cereri incidentale invocate pe parcursul judecării cauzei în ultimă instanță.

Din condiția privitoare la existența unei relații de dependență între lămurirea unei chestiuni de drept și soluționarea pe fond a cauzei a derivat, conform jurisprudenței completului competent în această materie și condiția privind existența unei veritabile chestiuni de drept, aceasta trebuind să vizeze unele dispoziții legale neclare sau complexe, care generează dificultăți de interpretare.

Sub acest aspect, sunt relevante unele considerente ale Deciziei nr. 2/2018, prin care s-a statuat că, din perspectiva cerințelor de admisibilitate, sesizarea, conform art. 475 C. pr. pen., trebuie efectuată doar în situația în care, în cursul soluționării unei cauze penale, se pune problema interpretării și aplicării unor dispoziții legale neclare, echivoce, care ar putea da naștere mai multor soluții. Interpretarea urmărește cunoașterea înțelesului exact al normei, clarificarea sensului și scopului acesteia, așa încât procedura prealabilă nu poate fi folosită în cazul în care aplicarea corectă a dreptului se impune într-un mod atât de evident, încât nu lasă loc de îndoială cu privire la modul de soluționare a întrebării adresate.

În același timp, Curtea reține nu doar neclaritatea dispozițiilor legale și imprevizibilitatea acestora, dar și faptul că jurisprudența și doctrina în materie nu oferă suficiente repere privind modalitatea de aplicare a dispozițiilor legale în discuție, pe baza cărora instanța de trimitere ar putea să aprecieze asupra situației concrete cu judecarea căreia a fost investită.

În fine, se constată că Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat asupra chestiunii de drept printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii, iar chestiunea de drept nu formează nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

În jurisprudența completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, condiția presupune ca Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat, prin dispozitivul și

considerentele ori prin considerentele unei hotărâri prealabile anterioare sau ale unei decizii în interesul legii anterioare asupra chestiunii de drept.

În acest sens, prin Decizia nr. 18/2018, completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a reținut că îndeplinirea acestei condiții se analizează nu numai prin raportare la hotărâri prin care să se fi statuat în mod explicit asupra problemei de drept ridicate de instanța de trimitere, ci și pe baza considerentelor unei asemenea decizii, dacă aceasta oferă elemente suficiente care să conducă la dezlegarea problemei de drept invocate.

Punctele de vedere ale completului de judecată, procurorului și părților:

Potrivit dispozițiilor art. 476 C.pr.pen., încheierea prin care se dispune sesizarea va cuprinde motivele care susțin admisibilitatea sesizării, punctul de vedere al completului de judecată și al părților.

În ședința publică din data de 21.06.2022 au fost exprimate puncte de vedere de către procuror, inculpata I3, prin avocat, al cărei punct de vedere nu va mai fi reluat, fiind titulara cererii iar argumentele acesteia fiind deja expuse, și inculpatul I2.

Reprezentantul Ministerului Public a apreciat că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate ale unei astfel de sesizări, prevăzute de art. 475 și următoarele C.pr.pen. iar pe fondul sesizării, a arătat că punctul său de vedere este acela că, pentru reținerea formei agravate a infracțiunii de dare de mită prevăzută de art. 255 C.pen. 1969 cu aplicarea art. 7 alin. (2) din Legea nr. 78/2000, în varianta anterioară Legii nr. 187/2012, este suficient ca funcționarul în legătură cu care s-a comis infracțiunea de dare de mită să aibă atribuții de control, chiar dacă infracțiunea săvârșită nu are legătură directă cu respectivele atribuții. În acest sens a invocat practica instanțelor judecătorești.

Inculpatul I2, prin apărător, a solicitat admiterea cererii de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție-Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală și suspendarea soluționării cauzei.

Punctul de vedere al completului de judecată cu referire la problema de drept a cărei lămurire se cere este următorul:

Dispozițiile art. 7 alin. (2) din Legea nr. 78/2000, în varianta anterioară Legii nr. 187/2012 prevăd că „**fapta de dare de mită săvârșită** față de una dintre persoanele prevăzute la alin. (1) sau **față de un funcționar cu atribuții de control** se sancționează cu pedeapsa prevăzută la art. 255 din Codul penal, al cărei maxim se majorează cu 2 ani”.

În prezenta cauză se solicită lămurirea aspectului dacă, dispozițiile art. 7 alin. (2) din Legea 78/2000, în varianta anterioară Legii nr. 187/2012, de punere în aplicare a noului Cod penal, care reglementează o formă agravată a infracțiunii de dare de mită prevăzută de art. 255 C.pen. 1969, se interpretează în sensul în care, este suficient ca funcționarul față de care se comite infracțiunea de dare de mită, să aibă atribuții de control (prin fișa postului sau prin lege) sau este necesar ca respectivul funcționar să se fi aflat în exercitarea acelor atribuții la momentul comiterii infracțiunii.

Cu alte cuvinte, se solicită lămurirea aspectului dacă respectivele atribuții reprezintă doar o circumstanțieră a subiectului activ (al infracțiunii de luare de mită, în raport cu care se comite darea de mită) sau ele reprezintă, în același timp, o condiție a laturii obiective a infracțiunii.

Deși problema de drept în discuție se referă la infracțiunea de dare de mită, cu toate acestea, analiza și interpretarea trebuie să se raporteze la subiectul activ al infracțiunii de luare

de mită, deoarece prin raportare la acest subiect, infracțiunea de dare de mită este mai gravă sau nu.

În doctrină, cu referire la aspectul dacă infracțiunea de luare de mită trebuie să aibă sau nu legătură cu atribuțiile concrete de serviciu ale funcționarului s-au exprimat opinii, în sensul că pretinderea, acceptarea, primirea trebuie să se raporteze la atribuțiile de serviciu **concrete** ale subiectului activ (V. Dongoroz și colaboratorii, Explicații teoretice ale Codului penal român, Vol. IV, ed. 2, Ed. Academiei Române, Ed. All Beck, 2003). S-a arătat că este necesar ca actul pentru a cărui îndeplinire neîndeplinire, etc., funcționarul pretinde, primește, bani sau alte foloase, să facă parte din sfera atribuțiilor de serviciu ale acestuia, adică să fie un act privitor la îndatoririle sale de serviciu. Această cerință are o importanță hotărâtoare pentru existența infracțiunii de luare de mită (O. Loghin, T. Toader, Drept penal român, partea specială, Editura Șansa, 1996).

S-a mai arătat că pentru tipicitatea infracțiunii de luare de mită din Codul penal anterior, era obligatoriu ca actul de pretindere, primire, acceptare sau nerespingere să fie anterior sau cel puțin concomitent cu îndeplinirea atribuțiilor de serviciu de către funcționarul corupt. Această condiție cronologică de anterioritate sau concomitență se deduce tocmai din existența scopului cu care actul de executare era comis de către funcționar (I. Rusu, B. Bîrzu, Drept penal, Partea specială, Curs universitar, Vol. III, Ed. Universul Juridic 2021). Pretinderea, primirea, acceptarea de bani sau foloase, în reglementarea anterioară a infracțiunii, trebuiau făcute în *scopul* îndeplinirii, neîndeplinirii sau întârzierii îndeplinirii unui act care intra în atribuțiile de serviciu ale funcționarului.

În ceea ce privește **reținerea variantei agravate**, în considerarea atribuțiilor de control ale funcționarului mituit, s-au exprimat opinii diverse.

Astfel, s-a arătat că reținerea variantei calificate în considerarea atribuțiilor de control ale funcționarului, presupune ca această faptă să fie comisă de către un funcționar „care are în sfera sa de serviciu verificarea permanentă sau inopinată, într-un domeniu oarecare, cu scopul de a cunoaște realitățile și modul cum se desfășoară activitatea în domeniul respectiv, spre a preîntâmpina sau a lichida eventualele lipsuri și a îmbunătăți activitatea” (în acest sens, V. Dobronoiu ș. a., Drept penal, Partea specială, teorie și practică judiciară, Infracțiuni prevăzute în legi speciale, Editura Lumina Lex, 2000, cu trimitere la I. Dumitru, Funcționarul cu atribuții de control, subiect activ calificat al infracțiunii de luare de mită, în Revista Dreptul nr. 8/1994).

S-a mai reținut că „funcționarul cu atribuții de control nu va fi cel care are atribuții, ce privesc, spre exemplu, paza și controlul persoanelor care părăsesc incinta unei societăți, ci cel care are atribuții de control asupra unor persoane ierarhic subordonate, așa cum este directorul unei bănci” (ICCJ, s.pen., dec. nr. 744/2004, R.D.P. nr. 2/2005, în M.A. Hotca, coordonator, Infracțiuni prevăzute în legi speciale, Comentarii și explicații, Ed. CH Beck, Ediția 3, p.643).

Tot astfel, s-a reținut că „Pentru ca infracțiunea de luare de mită să se încadreze în prevederile art. 254 alin. (2) Cod penal, referitoare la săvârșirea faptei de către un funcționar cu atribuții de control, este necesar ca această categorie de atribuții ale funcționarului să rezulte din fișa postului sau din alte dispoziții legale, iar pretinderea, primirea, acceptarea ori nerespingerea promisiunii de bani sau alte foloase care nu i se cuvin să se realizeze *în exercitarea atribuțiilor de control*, în scopul de a îndeplini, a nu îndeplini sau a întârzia îndeplinirea unui act privitor la atribuțiile de control”. (ICCJ, s.pen., dec. nr. 4976/2007, în M.A. Hotca, coord., op.cit.p.643).

În practică s-a mai reținut infracțiunea de luare de mită în varianta prevăzută de art. 254 alin. (2) C.pen. din 1969, în sarcina unei persoane care, îndeplinind funcția de inspector comercial și având atribuția de a efectua controale în legătură cu respectarea legislației în vigoare în materie de comerț, a cerut și primit foloase materiale de la patronul unui magazin pentru a nu lua măsuri

de sancționare contravențională în urma constatării unor nereguli (CAB., dec.pen. nr. 206/A/1994, în V. Dobronoiu ș.a, op.cit.).

Tot astfel, s-a reținut săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 254 alin. (2) C.pen. din 1969, în cazul unui subofițer de poliție, care, fiind în serviciu ca agent de ordine, a oprit un autovehicul pentru control și constatând că șoferul nu avea documente justificative pentru materiale, i-a solicitat acestuia suma de 100.000 lei pentru a-i permite continuarea drumului (C.S.J., secția militară, dec. pen. nr. 3/1996, în V.Dobronoiu, op.cit.).

Instanța supremă a reținut, sub imperiul Codului penal anterior că, pentru existența infracțiunii de luare de mită în forma agravată, prevăzută de art. 254 alin. (2) din Codul penal, nu este suficient ca funcționarul care comite fapta să aibă atribuțiuni de control, ci este necesar ca fapta de luare de mită să fie în legătură cu îndatoririle de serviciu ce rezultă din aceste atribuțiuni de control (Secția penală, decizia nr. 1713 din 18 aprilie 2000).

Cu toate acestea, instanța supremă a reținut și în sens contrar că, „fapta inculpatului care, în calitate de director al unei bănci, a pretins sume de bani, în scopul de a îndeplini un act privitor la îndatoririle sale de serviciu legate de acordarea unui împrumut, constituie infracțiunea de luare de mită prevăzută în art. 254 alin. (2) C. pen. A reținut că funcția de director al băncii, deținută de inculpat la data săvârșirii faptei, îi conferă acestuia atât **atribuții de coordonare și conducere**, cât și **de control al activității subordonaților**, astfel că apărarea inculpatului în sensul schimbării încadrării juridice a faptei (inculpatul apărându-se în sensul că nu avea atribuții legate de verificarea modului de acordare a unui credit bancar, s.n.) în dispozițiile art. 254 alin. (1) C. pen. este nefondată (I.C.C.J., Secția penală, decizia nr. 744 din 6 februarie 2004).

În același sens, instanța supremă a făcut calificarea faptei prin raportare la atribuțiile de serviciu cuprinse în fișa postului, reținând că inspectorul principal de poliție-șef la biroul de evidență al populației este funcționar cu atribuții de control, reținându-se că fapta acestuia de a pretinde și a primi o sumă de bani pentru a înainta cu prioritate cererile formulate de către o persoană privind transcrierea în registrele de stare civilă române a certificatului de naștere și de căsătorie din străinătate, realizează conținutul infracțiunii de luare de mită prevăzute de art. 254 alin. (1) și (2) C.pen. (IC CJ, secția penală, dec.pen. nr. 3456/2006, în V.Dobronoiu ș.a, Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, Ed. Wolters Kluwer, 2009).

Văzând interpretarea diferită a textului de lege, dar și faptul că jurisprudența și doctrina în materie nu oferă suficiente repere privind modalitatea de aplicare a dispozițiilor legale în discuție, Curtea apreciază că intervenția instanței supreme ar fi necesară și binevenită.

În opinia completului de judecată, fără a antama soluția ce se va pronunța, se apreciază, în esență, următoarele:

Calitatea subiectului activ la infracțiunea de luare de mită (de care depinde agravarea infracțiunii de dare de mită, potrivit dispozițiilor vechiului Cod penal, în măsura în care s-ar aprecia că este lege penală mai favorabilă) nu poate fi privită independent de latura obiectivă a infracțiunii, deoarece, fapta este tipică numai atunci când pretinderea, primirea de bani sau alte foloase se realizează în *scopul* îndeplinirii, neîndeplinirii sau întârzierii îndeplinirii unui act care intră în atribuțiile de serviciu ale funcționarului. De aceea, faptei de luare de mită îi lipsește unul

din elementele sale constitutive, dacă mituirea funcționarului nu are legătură cu exercitarea atribuțiilor concrete de serviciu.

În ceea ce privește aspectul dacă, dispozițiile art. 7 alin. (2) din Legea 78/2000, în varianta anterioară Legii nr. 187/2012, de punere în aplicare a noului Cod penal, care reglementează o formă agravată a infracțiunii de dare de mită prevăzută de art. 255 C.pen. 1969, se interpretează în sensul în care, este suficient ca funcționarul față de care se comite infracțiunea de dare de mită, să aibă atribuții de control (prin fișa postului sau prin lege) sau este necesar ca respectivul funcționar să se fi aflat în exercitarea acelor atribuții la momentul comiterii infracțiunii, completul de judecată face trimitere la raționamentul avut în vedere de Înalta Curte de Casație și Justiție-completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, la pronunțarea Deciziei nr. 2/2017, publicată în M.Of. nr. 135/22 februarie 2017.

Prin decizia sus amintită, în interpretarea unor dispoziții similare, respectiv a celor cuprinse în art. 7 alin. (1) din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție (forma în vigoare anterior anului 2014) cu referire la agravarea infracțiunii de luare de mită în cazul în care aceasta are ca subiect activ un funcționar cu atribuții privind constatarea și sancționarea contravențiilor, s-a stabilit că dispozițiile mai sus menționate se aplică doar în ipoteza în care infracțiunea de luare de mită este săvârșită de făptuitor în legătură cu atribuțiile de serviciu ale acestuia privind constatarea sau sancționarea contravențiilor.

S-a reținut că „în forma agravată, fapta de luare de mită este săvârșită în scopul de a îndeplini, a nu îndeplini ori a întârzia îndeplinirea unui act privitor la îndatoririle de serviciu sau cu scopul de a face un act contrar acestor îndatoriri, dar nu a oricăror îndatoriri, ci doar a acelor care se circumscriu competențelor subiectului activ, respectiv funcționarului cu atribuții de constatare sau sancționare a contravențiilor ori de constatare, urmărire sau judecare a infracțiunilor.

În ceea ce privește actul pentru a cărui îndeplinire, neîndeplinire, întârziere, se pretinde, se primește, se acceptă sau nu se resping bani sau alte foloase necuvenite - ca și condiție esențială pentru existența infracțiunii - trebuie să facă parte din sfera atribuțiilor de serviciu ale funcționarului, adică să fie un act privitor la îndatoririle de serviciu ale acestuia sau un act contrar acestor îndatoriri.

Varianta agravată a infracțiunii de luare de mită este incidentă doar în ipoteza în care pretinderea, primirea, acceptarea ori nerespingerea promisiunii, respectiv darea de mită, se realizează în legătură directă cu atribuțiile persoanei care, potrivit legii, are atribuții de constatare sau de sancționare a contravențiilor ori de constatare, urmărire sau de judecare a infracțiunilor.

Aceste atribuții trebuie să derive din lege, fiind nesocotite de subiectul activ al infracțiunii, care a pretins, a primit ori a acceptat promisiunea de bani sau alte foloase, sau de subiectul pasiv adiacent.”

- II. Cu privire la solicitările inculpaților de **schimbare a încadrării juridice** a infracțiunilor pentru care au fost trimiși în judecată, având în vedere sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în vederea dezlegării chestiunii de drept mai sus menționate, Curtea va proroga soluționarea acestor cereri, după soluționarea de către instanța supremă a prezentei sesizări.
- III. **În ceea ce privește solicitarea Ministerului Public de menținere și, respectiv, de extindere a sechestrului asigurator, Curtea reține următoarele:**

Prin ordonanța din 18.12.2018 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția Națională Anticorupție, a fost instituită măsura sechestrului asigurator asupra terenului ce figurează în proprietatea numitului GLV în suprafață de m.p., situat în, cu număr cadastral, înscris în Cartea Funciară a Sectorului X București precum și asupra imobilului cumpărat pe numele aceleiași persoane, GLV, o casă de locuit compusă din trei dormitoare și anexe, situată în, achiziționată în 24.03.2011.

Prin încheierea din 13.03.2019, judecătorul de cameră preliminară din cadrul Tribunalului București, pronunțată în dosarul nr. / / / a admis contestația formulată de către petenta S4 împotriva ordonanței mai sus menționate și a dispus revocarea măsurii sechestrului asigurator instituit prin ordonanța din 18.12.2018, în ceea ce privește imobilul teren în suprafață de m.p. situat în, cu număr cadastral 201858, înscris în cartea funciară cu același număr a sectorului X București.

Dispoziția de revocare a măsurii sechestrului asigurator mai sus menționată este definitivă.

În esență, judecătorul de cameră preliminară a reținut că imobilul teren asupra căruia procurorul a instituit o măsură asiguratorie nu mai aparținea la acea dată numitului GL, persoană despre care procurorul a arătat că exercita doar o proprietate aparentă asupra acestui imobil (adevăratul beneficiar al terenului fiind inculpatul I2), în condițiile în care anterior luării măsurii, la data de 10.12.2018, imobilul fusese adjudecat conform procesului-verbal de licitație din acea dată de către creditorul S2, în dosarul de executare silită nr. / În raport de această situație de fapt, s-a reținut că sunt aplicabile dispozițiile art. 775 C.pr.civ., potrivit cărora prin adjudecare, cumpărătorul, devine de la data predării, proprietarul bunului adjudecat, liber de orice sarcini, care se strămută de drept asupra prețului plătit, în afară de cazul în care adjudecatorul ar fi de acord să fie menținute sau vânzarea s-a făcut în condițiile art. 769 alin. (6) C.pr.civ.

Prin sentința nr. F/..... pronunțată asupra fondului cauzei, prima instanță de judecată a dispus *ridicarea* măsurii sechestrului asupra imobilului casă de locuit situat în, achiziționat în 24.03.2011.

Curtea reține că dispoziția de ridicare a sechestrului a fost criticată pe calea apelului, odată cu soluția de achitare asupra acuzațiilor aduse inculpatului I2, urmând a fi censurată numai odată cu fondul cauzei, la finalul procedurii din apel, prin decizia acestei instanțe.

Jurisprudența instanței supreme (decizia nr. 1533/13 dec.2016, www.scj.ro) precum și Decizia nr. 633/2018 a Curții Constituționale sunt în sensul mai sus menționat. Prin decizia nr. 633/12 oct. 2018, Curtea Constituțională, sesizată cu excepția de neconstituționalitate a unor propuneri de modificare a dispozițiilor art. 250 ind. 1 C.pr.pen., propunere care urmărea ca și dispoziția din sentința primei instanțe privind luarea măsurilor asiguratorii, să fie atacată cu contestație, a reținut, în esență, că prin normele propuse s-ar ajunge la situația în care o sentință să poată fi atacată atât cu apel cât și cu contestație, iar cele două căi de atac, pe lângă faptul că au termene de declarare și proceduri de soluționare diferite, pot fi rezolvate diferit, chiar contradictoriu. Or, Curtea Constituțională a reținut că o atare situație apare ca fiind inadmisibilă din perspectiva garanțiilor dreptului la un proces echitabil dar și din perspectiva previzibilității procedurii penale.

Chiar dacă jurisprudența mai sus menționată se referă la dispoziția de *luare* a măsurii asiguratorii, Curtea reține că și dispoziția de ridicare a măsurii din sentință este supusă aceluiași control, la instanța superioară. Criticile care pot fi formulate pe calea apelului pot viza oricare dispoziție din sentința pronunțată în primă instanță, neexistând vreo limitare a motivelor de apel, ele constituindu-se din orice nemulțumire concretă pe care apelantul o are în legătură cu sentința

primei instanțe, toate viciile de procedură și de judecată care, în opinia apelantului afectează sentința pronunțată.

Procurorul, în virtutea rolului său constituțional statuat de art. 131 din Constituție și raportat la scopul instituirii acestor măsuri stabilite în art. 249 alin. (1) din Codul de procedură penală, justifică interesul în a formula, în aceleași condiții ca și inculpatul, partea responsabilă civilmente sau orice altă persoană interesată, căi de atac împotriva soluțiilor dispuse asupra măsurilor asigurătorii.

Așa cum rezultă din minuta întâlnirii președinților secțiilor penale ale Înaltei Curți de Casație și Justiție și ale curților de apel, dedicată discutării aspectelor de practică neunitară, organizată la Iași (18-19 mai 2017) de către Institutul Național al Magistraturii, cu referire la calea de atac împotriva încheierii prin care s-a ridicat o măsură asiguratorie, s-a reținut că, deși legiuitorul menționează expres doar contestația împotriva încheierii prin care se dispune luarea măsurii asigurătorii, nu și ridicarea ei, aceeași cale de atac există și în cazul încheierii de ridicare, pentru a pune în acord reglementarea procesual penală cu Decizia Curții Constituționale nr. 24/2016. S-a avut în vedere faptul că o atare interpretare este mai coerentă și mai apropiată de scopul urmărit de legiuitorul care nu ar fi avut argumente pentru instituirea unui regim juridic diferit între calea de atac ce poate fi exercitată împotriva încheierii de luare a unei măsuri asigurătorii și cea prin care se dispune ridicarea măsurii.

Curtea reține că acest raționament este aplicabil, *mutatis mutandis*, și în ce ceea privește calea de atac împotriva dispoziției de ridicare cuprinsă în sentință, în sensul că, atâta vreme cât dispoziția de luare este atacabilă cu apel, și dispoziția de ridicare va avea același regim de atacare.

În continuare, se reține și aspectul că decizia instanței de apel rezolvă, deopotrivă, acțiunea penală (inclusiv aspectele care țin de confiscare, care țin de latura penală a cauzei, măsurile de siguranță fiind sancțiuni de drept penal) și după caz, acțiunea civilă exercitată în cadrul procesului penal, iar soarta măsurilor asigurătorii depinde de soluția adoptată pe fondul cauzei, nefiind una independentă.

Prin urmare, dispoziția de ridicare a sechestrului asigurător asupra imobilului casă de locuit va fi supusă controlului de către instanța de apel odată cu fondul acuzației.

În ceea ce privește solicitarea de **menținere** a măsurii asigurătorii, Curtea reține că o astfel de solicitare nu poate fi primită. Sechestrul asigurător dispus în etapa urmăririi penale a vizat cele două bunuri imobile, terenul în suprafață de m.p. situat în, cu număr cadastral, înscris în cartea funciară cu același număr a sectorului X București și imobilul casă de locuit din, ambele având ca proprietar pe numitul GLV, despre care s-a susținut că nu este decât un proprietar aparent al celor două bunuri și care, în realitate, ar aparține inculpatului I2.

Curtea, așa cum s-a arătat mai sus, constată că în privința terenului s-a dispus revocarea măsurii, prin încheierea din 13.03.2019 a judecătorului de cameră preliminară din cadrul Tribunalului București, pronunțată în dosarul nr. .../.../...../....., definitivă. În privința imobilului casă de locuit, situat în, achiziționat în 24.03.2011, prin sentința penală nr. /F/..... pronunțată asupra fondului cauzei, prima instanță de judecată a dispus *ridicarea* măsurii sechestrului, dispoziție ce urmează a fi cenzurată de instanța de apel odată cu fondul acuzațiilor aduse inculpatului.

Așa cum a reținut și judecătorul fondului, dispoziția de menținere a sechestrului aplicat în etapele anterioare este incompatibilă cu soluția de achitare pronunțată de prima instanță, pe considerentul că fapta nu există.

Potrivit dispozițiilor art. 397 alin. (1) C.pr.pen., instanța se pronunță prin aceeași hotărâre și asupra acțiunii civile. Potrivit art. 397 alin. (2) C.pr.pen., în cazul în care admite acțiunea civilă,

instanța examinează, potrivit art. 249-art. 254 C.pr.pen., necesitatea luării măsurilor asigurătorii privind reparațiile civile, dacă asemenea măsuri nu au fost luate anterior.

Potrivit dispozițiilor art. 397 alin. (5) C.pr.pen. în cazul în care, potrivit art. 25 alin. (5) instanța lasă nesoluționată acțiunea civilă, măsurile asigurătorii se mențin, urmând a înceta de drept dacă persoana vătămată nu introduce acțiune civilă în fața instanței civile în termen de 30 de zile de la rămânerea definitivă a hotărârii.

Dispozițiile art. 25 alin. (5) C.pr.pen., conform cărora, în caz de achitare a inculpatului sau de încetare a procesului penal, în baza art. 16 alin. (1) lit. b) teza întâi, lit. e)-f) - cu excepția prescripției, lit. i) și lit. j) din Codul de procedură penală, în caz de încetare a procesului penal ca urmare a retragerii plângerii prealabile, precum și în cazul prevăzut de art. 486 alin. (2) din Codul de procedură penală, instanța lasă nesoluționată acțiunea civilă, trebuie coroborate cu dispozițiile art. 27 alin. (2) C.pr.pen. potrivit cărora persoana vătămată sau succesorii acesteia, care s-au constituit parte civilă în procesul penal, pot introduce acțiune la instanța civilă dacă, prin hotărâre definitivă, instanța penală a lăsat nesoluționată acțiunea civilă, probele administrate în cursul procesului penal putând fi folosite în fața instanței civile.

Menținerea măsurilor asigurătorii în cazurile de achitare și de încetare a procesului penal mai sus menționate are ca scop asigurarea valorilor patrimoniale necesare acoperirii eventualelor despăgubiri acordate de instanța civilă, în urma soluționării acțiunii civile demarate în fața acestei instanțe, conform dispozițiilor art. 27 alin. (2) C.pr.pen. astfel încât aceasta să nu fie lipsită de eficiență (în acest sens, Decizia CCR nr. 184/2017).

Așadar, ori de câte ori instanța va aprecia că fapta delictuală există, însă fie nu este prevăzută de legea penală, fie acțiunea penală a rămas fără obiect, va menține măsurile asigurătorii instituite în vederea reparării pagubei produse prin fapta inculpatului consecutiv lăsării acțiunii civile nesoluționate.

S-a opinat în doctrină că soluția menținerii măsurii asigurătorii, inclusiv în cazul achitării inculpatului în temeiul art. 16 alin. (1) lit. b) teza I - fapta există, însă nu este prevăzută de legea penală, este în concordanță cu rigorile convenționale, respectiv art. 6 parag. 2 și art. 1 din Protocolul adițional nr. 1 la CEDO; că, din perspectiva art. 6 parag. 2 CEDO, convenționalitatea soluției legislative apare ca evidentă de vreme ce măsurile asigurătorii care pot fi aplicate în acest caz vor fi numai acelea dispuse în vederea reparării pagubei produse prin fapta delictuală, și nu cele dispuse în vederea confiscării speciale sau extinse, ori pentru garantarea executării amenzii penale sau a cheltuielilor judiciare. În acest context, din perspectiva laturii penale, odată cu achitarea inculpatului, instanța nu va menține nicio măsură care ar putea constitui premisa încălcării prezumției de nevinovăție. (M.Udroiu, coord., Codul de procedură penală, Comentariu pe articole, Ed. 3, Ed. C.H. Beck, 2020).

În același timp, Curtea reține că potrivit dispozițiilor art. 250² C.pr.pen., „ În tot cursul procesului penal, procurorul, judecătorul de cameră preliminară sau, după caz, instanța de judecată verifică periodic, dar nu mai târziu de 6 luni în cursul urmăririi penale, respectiv un an în cursul judecății, **dacă subzistă temeiurile care au determinat luarea sau menținerea măsurii asigurătorii**, dispunând, după caz, menținerea, restrângerea sau extinderea măsurii dispuse, respectiv ridicarea măsurii dispuse, prevederile art. 250 și 250¹ aplicându-se în mod corespunzător.”

Din examinarea textului de lege mai sus menționat, se observă că legiuitorul a impus obligația organelor judiciare de a verifica subzistența temeiurilor care au stat la baza luării și respectiv, a menținerii măsurii asigurătorii, neimpunând o atare obligație în situația ridicării măsurii asigurătorii.

În fine, chiar admitând că nu aceasta ar fi fost intenția reală a legiuitorului și că măsura ar fi trebuit verificată, chiar și în situația în care a fost ridicată, prin dispoziția primei instanțe,

Curtea constată că această verificare nu a avut loc în termenul de 1 an de la pronunțarea soluției de către instanța de fond (28 februarie 2021), ulterioară intrării în vigoare a Legii nr. 6/2021, privind stabilirea unor măsuri pentru punerea în aplicare a Regulamentului (UE) 2017/1.939 al Consiliului din 12 octombrie 2017 de punere în aplicare a unei forme de cooperare consolidată în ceea ce privește instituirea Parchetului European (EPPO).

Cu privire la sancțiunea care intervine în cazul în care verificarea impusă de lege nu a fost realizată în termenul legal, Curtea apreciază că se impune clarificarea următoarelor aspecte: *natura măsurilor asiguratorii, natura termenelor de 6 luni și respectiv, 1 an, natura obligației de verificare periodică a temeiurilor măsurilor asiguratorii.*

Prin Decizia nr. 2/2018, Înalta Curte de Casație și Justiție a reținut că "noțiunea de indisponibilizare, la care se referă dispozițiile art. 249 alin. (2) din Codul de procedură penală, presupune că titularul bunului nu mai poate dispune liber de el, în sensul că nu îl mai poate înstrăina, greva cu sarcini, dona, închiria, fiindu-i interzis, în general, orice act voluntar care ar putea conduce la scăderea valorii bunului ori la sustragerea lui de la urmărire. Bunurile nu sunt scoase, ci rămân în circuitul civil, fiind suspendat, pe durata instituirii măsurii, doar dreptul de dispoziție voluntară asupra acestora aparținând proprietarului."

De asemenea, prin Decizia nr. 894 din 17 decembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 168 din 4 martie 2016, referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 249 alin. (1) teza întâi din Codul de procedură penală, Curtea Constituțională a reținut că „ingerința generată prin dispunerea sechestrului asupra bunurilor mobile și imobile ale suspectului, inculpatului, persoanei responsabile civilmente ori ale altor persoane în proprietatea sau posesia cărora se află bunurile vizează **drepturi fundamentale, respectiv dreptul de proprietate**, este reglementată prin lege, respectiv art. 249 și următoarele din Codul de procedură penală, are ca scop legitim desfășurarea instrucției penale, fiind o măsură judiciară aplicabilă în cursul procesului penal, se impune, fiind adecvată *in abstracto* scopului legitim urmărit, este nediscriminatorie și este necesară într-o societate democratică, pentru protejarea valorilor statului de drept. Totodată, ingerința analizată este proporțională cu cauza care a determinat-o, de vreme ce măsurile asiguratorii au caracter provizoriu, întrucât acestea se dispun pe durata procesului penal, iar Curtea, analizând principiul proporționalității, în jurisprudența sa constantă, a reținut că acesta presupune *caracterul excepțional al restrângerilor exercițiului drepturilor sau libertăților fundamentale, ceea ce implică, în mod necesar, și caracterul lor temporar*" (paragraful 30).

Tot astfel, prin Decizia nr. 24 din 20 ianuarie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 276 din 12 aprilie 2016, Curtea Constituțională a reținut că în lipsa asigurării unui control judecătoresc eficient asupra măsurii de indisponibilizare a bunurilor în cursul unui proces penal, statul nu își îndeplinește obligația constituțională de a garanta **proprietatea privată persoanei fizice/juridice**.

În raport cu cele mai sus arătate, se poate conchide, că măsurile asiguratorii sunt măsuri procesuale cu caracter real, temporar și provizoriu, care au ca scop garantarea reparării pagubei cauzate prin infracțiune, a executării pedepsei amenzii, a executării măsurii confiscării speciale sau a confiscării extinse precum și garantarea plății cheltuielilor judiciare generate de derularea unei proceduri judiciare penale. În același timp, sunt măsuri **restrictive de drepturi**, constituind o restrângere a dreptului de proprietate în componenta dreptului de dispoziție voluntară asupra bunurilor indisponibilizate.

Un aspect esențial pentru stabilirea sancțiunii nerespectării obligației de verificare a măsurii asiguratorii constă în stabilirea naturii termenului prevăzut de legiuitor, în cuprinsul dispozițiilor art. 250[^]2 C.pr.pen., în sensul dacă acest termen este un **termen substanțial** sau un **termen de recomandare**.

Termenele substanțiale sunt cele care ocrotesc drepturi, prerogative și interese extraprocesuale, preexistente procesului penal și independente de acesta, limitând durata unor măsuri sau condiționând îndeplinirea unor acte sau promovarea unor acțiuni care ar anihila un drept sau un interes extraprocesual. Termenele substanțiale (de drept material sau de fond) se calculează potrivit dispozițiilor art. 186 C. pen., după sistemul computației naturale (*computado naturalis*), atunci când termenul este exprimat în zile sau săptămâni (ziua se socotește de 24 de ore, iar săptămâna de 7 zile), și după sistemul computației civile (*civilis computado*) când termenul este exprimat în luni sau ani.

Spre deosebire de drepturile substanțiale, **termenele procedurale** sunt termenele care ocrotesc drepturile și interesele procesuale ale participanților la procesul penal și contribuie la disciplinarea și sistematizarea activității procesuale în vederea asigurării realizării la timp și în mod just a scopului procesului penal.

Opinăm că fiind vorba despre ocrotirea unor drepturi extraprocesuale preexistente, termenele maxime de 6 luni și 1 an în care trebuie verificată măsura asiguratorie sunt **termene substanțiale, peremptorii și de succesiune**.

Modul de calcul al acestor termene substanțiale este reglementat de prevederile art. 271 C. pr. pen., conform cărora "în calculul termenelor privind măsurile preventive sau orice măsuri **restrictive de drepturi**, ora sau ziua de la care începe și cea la care se sfârșește termenul intră în durata acestuia." În consecință, acestea se vor calcula pe zile pline, în sensul că ziua de plecare (*dies a quo*) și ziua în care se sfârșește termenul (*dies ad quem*) intră în calculul acestuia.

În opinia Curții, faptul că legiuitorul nu a prevăzut în textul de lege nou introdus și o sancțiune pentru nerespectarea acestor termene, nu le conferă natura unor termene de recomandare, atâta vreme cât dispozițiile legale în discuție reglementează o obligație, iar nu doar o posibilitate.

Depășirea termenelor peremptorii de 6 luni și, respectiv, de un an prevăzute la art. 250² C. pr. pen., vor atrage decăderea organului judiciar penal din exercitarea dreptului procesual de a dispune menținerea măsurii asigurătorii, precum și nulitatea actului procesual făcut peste termen iar, din punct de vedere substanțial, încetarea de drept (*ope legis*) a măsurilor asigurătorii.

În fine, solicitarea de *extindere* a sechestrului asigurator nu poate fi nici ea primită.

Extinderea unei măsurii asigurătorii instituită sau menținută anterior, cu privire la bunurile unei personae, echivalează în realitate, indiferent de denumirea acesteia, cu luarea unei noi măsuri.

Instituirea unei măsurii asigurătorii obligă organul judiciar să stabilească un raport rezonabil de proporționalitate între scopul pentru care măsura a fost dispusă (de exemplu, în vederea confiscării bunurilor), ca modalitate de asigurare a interesului general, și protecția dreptului persoanei acuzate de a se folosi de bunurile sale, pentru a evita să se impună o sarcină individuală excesivă.

Proporționalitatea dintre scopul urmărit la instituirea măsurii și restrângerea drepturilor persoanei acuzate trebuie asigurată indiferent de modul în care legiuitorul a apreciat necesitatea dispunerii sechestrului, ca decurgând din lege sau ca fiind lăsată la aprecierea judecătorului. Condiția decurge atât din art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția europeană a drepturilor omului și libertăților fundamentale, cât și din art. 53 alin. 2 din Constituția României, republicată (măsura trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o, să fie aplicată în mod nediscriminatoriu și fără a aduce atingere existenței dreptului sau a libertății).

Curtea constată că solicitarea de extindere a măsurii sechestrului nu a fost susținută de argumente care să conducă la concluzia necesității acesteia, mai ales din perspectiva proporționalității cu scopul urmărit, nefiind prezentate dovezi ale insuficienței valorice ale măsurii inițial luate, în condițiile lipsei unei evaluări a imobilului aflat sub sechestr.

În același timp, instanța are în vedere și stadiul procesual în care se află cauza, premergător dezbaterilor pe fondul cauzei, când dispozițiile instanței vor fi unele cu caracter executoriu.

Având în vedere considerentele expuse:

**PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
DISPUNE:**

Admite solicitarea formulată de inculpata I3 privind sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție-Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală.

În temeiul art. 475 C.pr.pen. înaintează Înaltei Curți de Casație și Justiție solicitarea de lămurire a chestiunii de drept *„dacă în interpretarea art. 6 și 7 alin. (2) din Legea nr. 78/2000 (forma în vigoare anterior modificării din anul 2014), reținerea formei agravate a infracțiunii de dare de mită este condiționată de săvârșirea infracțiunii față de un funcționar care exercită atribuții de control, în legătură directă cu aceste atribuții, sau este suficient ca funcționarul să aibă atribuții de control, darea de mită săvârșită față de acesta neavând legătură directă cu respectivele atribuții.”*

Prorogă soluționarea solicitării de schimbare a încadrării juridice formulate de inculpații I3 și I1, după pronunțarea de către Înalta Curte de Casație și Justiție asupra sesizării de mai sus.

Respinge solicitarea Ministerului Public de menținere a măsurii sechestrului asigurator dispusă prin ordonanța din 18.12.2018 a Direcției Naționale Anticorupție și de extindere a măsurii sechestrului asigurator cu referire la inculpatul I2.

În baza art. 476 C.pr.pen. dispune suspendarea cauzei până la pronunțarea hotărârii prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

Fără cale de atac.

Pronunțată prin punerea minutei la dispoziția procurorului și a părților, prin mijlocirea grefei instanței, azi, 5 iulie 2022.

Președinte

A:A

Judecător

B:B

Grefier

C:C

Red./thrd. jud.